

Iechyd a Gofal Digidol Cymru – Crynodeb Archwilio Blynyddol 2025

Fe'u cyhoeddwyd: Ebrill 2026

Cynnwys

Cynnwys	2
Rhagair	4
Cipolwg ar eich archwiliad	5
Archwilio canfyddiadau cyfrifon	6
Canfyddiadau archwilio perfformiad	8
Ansawdd archwilio	10
Rhagor o wybodaeth	11

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Ni dderbynnir unrhyw atebolrwydd gan yr Archwilydd Cyffredinol, Swyddfa Archwilio Cymru na staff Swyddfa Archwilio Cymru mewn perthynas ag unrhyw ddibyniaeth ar y ddogfen hon neu ddefnydd arall ohoni gan unrhyw aelod, cyfarwyddwr, swyddog na gweithiwr arall yn rhinwedd eu swydd unigol, neu unrhyw ddefnydd gan unrhyw drydydd parti.

I gael rhagor o wybodaeth, neu os oes angen unrhyw un o'n cyhoeddiadau arnoch mewn fformat a/neu iaith arall, cysylltwch â ni dros y ffôn ar 029 2032 0500, neu drwy e-bostio post@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Rhagair

Adrian Crompton

Archwilydd
Cyffredinol Cymru

Mae'n bleser gennyf rannu fy Grynodeb Archwilio Blynyddol ar gyfer yr Awdurdod Iechyd Arbennig (yr SHA). Mae'n crynhoi prif ganfyddiadau fy ngwaith archwilio yn 2025 a wnaed i gyflawni fy nghyfrifoldebau o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Rhoddais farn ar a oedd y cyfrifon wedi'u paratoi'n briodol ac a roddodd farn wir a theg, ym mhob agwedd faterol, ac a yw gwariant ac incwm wedi'u defnyddio at y dibenion a fwriadwyd ac yn unol â'r awdurdodau sy'n eich llywodraethu.

Mae fy nhîm archwilio hefyd wedi asesu a yw'r SHA wedi gwneud trefniadau priodol ar gyfer sicrhau economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd yn ei ddefnydd o adnoddau, ac wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy. Wrth wneud hynny, mae fy nhîm archwilio wedi ymgymryd â'm gwaith asesu strwythuredig blynyddol a hefyd wedi adolygu trefniadau ymgysylltu â rhanddeiliaid. Fel y nodir yn fy nghynllun archwilio, mae'r adolygiadau hyn wedi'u cynnal yn unol â [safonau Sefydliad Rhyngwladol y Goruchaf Sefydliadau Archwilio \(INTOSAI\)](#).

Ar adeg cyhoeddi'r crynodeb hwn, cynyddwyd yr AAA i Lefel 3 ar gyfer perfformiad a chanlyniadau sy'n gysylltiedig â chyflwyno rhaglenni mawr o dan [drefniadau cynyddu ac ymyrraeth Llywodraeth Cymru](#).

Mae canfyddiadau manwl yr archwiliad ar gyfer pob un o fy adolygiadau wedi'u nodi yn yr adroddiadau priodol y mae fy nhîm archwilio wedi'u cyflwyno drwy gydol y flwyddyn. Mae'r adroddiadau archwilio perfformiad ar gael ar [wefan Archwilio Cymru](#) a cheir rhagor o ddolenni yn y crynodeb.

Dylid rhannu'r Crynodeb Archwilio Blynyddol â'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu. Yna byddaf yn sicrhau bod y crynodeb ar gael i'r cyhoedd ar [wefan Archwilio Cymru](#).

Hoffwn estyn fy niolchgarwch i staff y SHA am eu cymorth a'u cydweithrediad trwy gydol fy archwiliad.

Cipolwg ar eich archwiliad

Derbyniais y cyfrifon drafft yn unol â'r dyddiad cau statudol o 2 Mai 2025. Roedd ansawdd y cyfrifon drafft a'r papurau gwaith yn dda.

Cyn y dyddiad cau statudol o 30 Mehefin 2025, cyhoeddais farn wirioneddol a theg anghymwys a barn rheoleiddrwydd anghymwys.

Nid oedd unrhyw gamddatganiadau heb eu cywiro yn y cyfrifon.

Nid oedd unrhyw faterion arwyddocaol eraill i'w hadrodd.

Canfu fy ngwaith archwilio perfformiad fod gan SHA lywodraethu cryf, rheolaeth ariannol, a chynllun hirdymor clir, er bod cyllid tymor byr yn peri risgiau. Fodd bynnag, mae angen adrodd perfformiad cryfach ac olrhain strategaeth, tra bod ymgysylltu â rhanddeiliaid yn gofyn am well aliniad, adnoddau, a gwell defnydd o adborth.

Gwnaeth fy nhîm archwilio sawl argymhelliad i'r SHA i gryfhau llywodraethu a goruchwylio, gwella adrodd perfformiad a chynllunio cyflawni, a gwella ymgysylltiad rhanddeiliaid a chlinigol i gefnogi amcanion strategol a blaenoriaethau digidol.

Mae rhywfaint o waith heb ei wneud o hyd o'm Cynllun Archwilio dyddiedig Ebrill 2025. Mae fy nhîm yn disgwyl i'r rhan fwyaf o'r gwaith hwn gael ei gwblhau erbyn mis Mawrth 2026.

Canfyddiadau archwilio cyfrifon

Mae paratoi cyfrifon blynyddol yn rhan hanfodol o ddangos stiwardiaeth arian cyhoeddus. Mae'r cyfrifon yn dangos perfformiad ariannol y sefydliad ac yn nodi ei asedau net, costau gweithredu net, enillion a cholledion, a llif arian. Mae fy archwiliad blynyddol o'r cyfrifon hynny yn rhoi barn ar a yw'r cyfrifon wedi'u paratoi'n briodol ac yn rhoi golwg wir a theg, ym mhob agwedd sylweddol, a'r defnydd priodol ('rheoleiddrwydd') o arian cyhoeddus.

Disgrifir fy nghyfrifoldebau wrth archwilio'r cyfrifon yn fy nghyhoeddiad [Datganiad o Gyfrifoldebau](#) sydd ar gael ar [wefan Archwilio Cymru](#).

Cyflwynwyd y cyfrifon drafft i'w harchwilio ar 2 Mai 2025. Roedd hyn yn unol â'r dyddiad cau a osodwyd gan Lywodraeth Cymru. Roedd ansawdd y cyfrifon drafft a gyflwynwyd i'w harchwilio yn gyffredinol yn dda.

Fy marn archwilio

Rhaid i mi adrodd materion sy'n codi o'm gwaith i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu i'w hystyried cyn i mi gyhoeddi fy marn archwilio ar y cyfrifon. Adroddais y materion hyn yn fy Adroddiad Archwilio Cyfrifon i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd ar 26 Mehefin 2025.

Gwir a theg

Gwnaed nifer o newidiadau i'r cyfrifon drafft sy'n deillio o fy ngwaith archwilio. Nid oedd unrhyw gamdatganiadau heb eu cywiro ac nid oedd unrhyw faterion sylweddol eraill i'w hadrodd.

Nid oedd fy ngwaith yn nodi unrhyw wendidau materol mewn rheolaethau mewnol (fel sy'n berthnasol i'm harchwiliad), ac ni wnes unrhyw argymhellion.

Daeth i'r casgliad bod cyfrifon yr SHA wedi'u paratoi'n briodol ac yn sylweddol gywir a chyhoeddi barn archwilio anghymwys arnynt.

Rheoleidd-dra

Caniateir i'r SHA dderbyn incwm a gwariant mewn ffyrdd sy'n dilyn y rheolau a osodwyd gan yr awdurdodau sy'n ei llywodraethu. Ymhellach, lle nad yw SHA yn cyflawni cydbwysedd ariannol, mae ei wariant yn fwy na'i bwerau i wario ac felly mae'n rhaid i mi gymhwyso fy marn rheolaidd.

Cyflawnodd yr SHA ei ddyletswydd ariannol gyntaf wrth iddo gyflawni cydbwysedd ariannol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2025. Roedd pob trafodiad ariannol sylweddol arall yn unol â'r awdurdodau ac fe'u defnyddiwyd at y dibenion a fwriadwyd, felly rwyf wedi cyhoeddi barn ddiamod ar reoleiddrwydd y trafodion ariannol yng nghyfrifon 2024-25 yr SHA. Cyflawnodd yr SHA ei ail ddyletswydd ariannol i baratoi a chyflwyno cynllun tair blynedd cytbwys yn ariannol i Lywodraeth Cymru.

Cyfrifon Cyfan y Llywodraeth

Fe wnes i hefyd adolygiad o ffurflen Cyfrifon y Llywodraeth Gyfan a daeth i'r casgliad nad oedd y wybodaeth cydgrynhoi gwrthbarti yn gyson â sefyllfa ariannol y SHA ar 31 Mawrth 2025. Yn benodol, roedd gwariant a gofnodwyd yn ffurflen Cyfrifon y Llywodraeth Gyfan sy'n ymwneud â chostau pensiwn a nawdd cymdeithasol cyflogwr yn anghyflawn. O ganlyniad, nid oeddwn yn gallu dod i'r casgliad bod y ffurflen wedi'i pharatoi'n llawn yn unol â chyfarwyddiadau'r Trysorlys.

Canfyddiadau archwilio perfformiad

Asesiad Strwythuredig

Edrychodd fy nhîm ar ba mor dda y mae'r SHA yn cael ei lywodraethu ac a yw'n gwneud y defnydd gorau o'i adnoddau.

Canfyddais fod gan yr SHA Fwrdd effeithiol wedi'i gefnogi gan drefniadau llywodraethu da. Mae ganddo brosesau rheoli ariannol cryf a chynllun hirdymor clir, gan gynnwys y Cynllun Tymor Canolig Integredig (IMTP). Fodd bynnag, mae ei ddibyniaeth, yn rhannol, ar gyllid tymor byr ac arbedion o swyddi gwag yn parhau i gyflwyno rhai risgiau ariannol.

Mae systemau llywodraethu corfforaethol DHCW yn effeithiol, ac mae'r camau presennol yn helpu i leihau risgiau allweddol. Mae'r Pwyllgor Cyflawni Rhaglenni yn canolbwyntio'n gywir ar raglenni digidol mawr, ond dylai ganolbwyntio mwy ar yr hyn y gall DHCW ei reoli a gweithio'n well gyda phartneriaid i gefnogi cyflawni ehangach. Er bod DHCW yn ymateb yn gadarnhaol i'w gynnydd diweddar gan Lywodraeth Cymru, byddai adrodd perfformiad cryfach ac olrhain strategaethau sefydliadol yn well yn ei helpu i asesu a dangos ei effaith a'i werth i bartneriaid.

Fe wnes i bedwar argymhelliad a oedd yn canolbwyntio ar:

- sicrhau bod y Pwyllgor Cyflawni Rhaglenni yn blaenoriaethu meysydd lle gall DHCW ddylanwadu'n uniongyrchol ar ganlyniadau;
- sicrhau bod adroddiadau perfformiad yn esbonio'n glir targedau a gollwyd, camau cywiro, ac a yw'r camau hynny'n effeithiol;
- mabwysiadu fformat safonol ar gyfer cynlluniau cyflawni; a
- sicrhau bod diweddariadau IMTP i'r Bwrdd yn dangos yn glir pa mor dda y mae amcanion cyfredol yn cael eu cyflawni.

Mae wyth argymhelliad yn dal i fod heb eu hystyried o waith asesu strwythuredig blynyddoedd blaenorol.

Adolygiad o Drefniadau Ymgysylltu â Rhanddeiliaid

Edrychodd fy nhîm ar a oes gan yr SHA ymagwedd effeithiol at ymgysylltu â rhanddeiliaid, yn unol â'i nodau strategol.

Canfyddais fod gan yr SHA strategaeth ymgysylltu â rhanddeiliaid clir ac yn ymgysylltu â'i rhanddeiliaid yn weddol dda. Fodd bynnag, mae angen iddo ddefnyddio ymgysylltu fel modd o alinio ei flaenoriaethau â'i rhanddeiliaid, sicrhau adnoddau ymgysylltu digonol a gwella dysgu ac adrodd ar adborth rhanddeiliaid.

Fe wnes i chwe argymhelliad yn canolbwyntio ar:

- sicrhau bod digon o adnoddau o fewn y Tîm Ymgysylltu a Phartneriaeth Strategol;
- sicrhau ymgysylltiad clinigol effeithiol ar bob rhaglen ddigidol allweddol;
- adeiladu gwytnwch mewn trefniadau ymgysylltu â rhanddeiliaid;
- gryfhau aliniad â gofynion digidol IMTP rhanddeiliaid allweddol a chyfathrebu cynlluniau cyflawni, risgiau a chamau lliniaru yn glir;
- ddarparu sicrwydd i'r Bwrdd ar ymateb y SHA i adborth rhanddeiliaid; a
- diweddarau'r Bwrdd ar gyflawni strategaeth ymgysylltu â rhanddeiliaid.

Mae gwaith archwilio perfformiad yn dal i fynd rhagddo

Ar adeg adrodd, roedd yr adolygiadau canlynol o Gynllun Archwilio 2025 yn dal i fynd rhagddo yn y Bwrdd Iechyd:

- trawsnewid digidol;
- rheoli ystadau; a
- threfniadau i gyflawni gofynion llythyr cylch gwaith 2025-26.

Ansawdd archwilio

Mae ein hymrwymiad i ansawdd archwilio yn Archwilio Cymru yn absoliwt. Credwn fod ansawdd archwilio yn ymwneud â gwneud pethau'n iawn y tro cyntaf.

Rydym yn defnyddio tair llinell o sicrwydd i ddangos sut rydym yn cyflawni hyn. Rydym wedi sefydlu Pwyllgor Ansawdd Archwilio i gydlynu a goruchwyllo'r trefniadau hynny. Rydym yn craffu'n annibynnol ar ein gwaith gan Sefydliad Cyfrifwyr Siartredig Cymru a Lloegr, ac mae Cadeirydd y Bwrdd yn gweithredu fel cyswllt â'n Bwrdd ar ansawdd archwilio. I gael rhagor o wybodaeth gweler ein [Hadroddiad Ansawdd Archwilio 2024](#).

Ein Pobl

- Dewis y tîm cywir
- Defnyddio arbenigwyr
- - Goruchwyliaeth ac adolygu

Trefniadau ar gyfer sicrhau ansawdd archwilio Dewis y tîm cywir

- Platform archwilio
- Moeseg
- Canllawiau
- Diwylliant
- Dysgu a datblygu
- Arweinyddiaeth
- Cymorth technegol

Sicrwydd annibynnol

- Adolygiadau Ansawdd Allanol
- Adolygiadau â thema
- Adolygiadau oer
- Dadansoddiad o wraidd y problem
- Adolygiad gan gymheiriaid
- Pwyllgor Ansawdd Archwilio
- Monitro allanol

Rhagor o wybodaeth

Mae gan Archwilio Cymru amrywiaeth o wybodaeth arall i gefnogi gwaith craffu ar gyrff cyhoeddus yng Nghymru, ac i barhau i wella'r gwasanaethau mae'n eu darparu i bobl yng Nghymru.

Ewch i'n gwefan i weld:

Ein cyhoeddiadau sy'n ymdrin â'n gwaith archwilio mewn cyrff cyhoeddus.

Gwybodaeth am ein gwaith sydd ar ddod a'n blaenraglen waith ar gyfer archwiliad perfformiad.

Offer data i'ch helpu i ddeall tueddiadau gwariant cyhoeddus yn well.

Manylion ein gwaith a'n digwyddiadau Arfer Da, gan gynnwys rhannu arferion sy'n dod i'r amlwg a mewnwelediadau o'n gwaith archwilio.

Ein cylchlythyr sy'n rhoi diweddariadau rheolaidd i chi ar ein gwaith archwilio gwasanaethau cyhoeddus, arfer da, a digwyddiadau.

Archwilio Cymru

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.

